

แบบบันทึกองค์ความรู้ สำนักงานเกษตรอำเภอแกลง

ความรู้ในการปฏิบัติงานเรื่อง การทำนาปลอดสารพิษเพื่อลดต้นทุนการผลิต
 เจ้าขององค์ความรู้ชื่อ นายอำ พรมโรสง (Smart Farmer ต้นแบบ สาขาไร่นาสวนผสม)

ตำแหน่ง/สังกัด -

ที่อยู่ ๒๒/๓ หมู่ที่ ๑๓ บ้านท่ากะพัก ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง รหัสไปรษณีย์ ๒๑๑๑๐
 เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๒๗๐๘๕๕๔

วันที่บันทึกองค์ความรู้ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)	ชื่อแนะนำ/ชื่อพึงระวัง (ถ้ามี)
<p>คำจำกัดความ</p> <p>เกษตรกรต้นแบบแห่งตำบลทุ่งควายกินกับการทำเกษตร ไร่นาสวนผสม เป็นระบบการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายๆ กิจกรรม เพื่อตอบสนองต่อการบริโภคหรือลดความเสี่ยงจากราคา ผลผลิตที่มีความไม่แน่นอน ทำนันทนาการเกษตรหลายๆ อย่าง เพื่อเพิ่มระดับรายได้ สามารถหมุนเวียนการใช้ทรัพยากรในไร่นาได้มากขึ้น สร้างความสมดุลให้กับธรรมชาติทำให้ระบบนิเวศเกษตรของชุมชนดีขึ้น เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและมีความมั่นคงในการที่จะประกอบอาชีพการเกษตรต่อไป (ทำนา, ปลูกผัก, ปลูกไม้ผล, ไม้ใช้สอย, ยางพารา, เลี้ยงปลา, เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ) และประสบความสำเร็จได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศถึง ๒ ครั้ง</p> <p>ประเด็นที่แสดงถึงความโดดเด่นและมีการปฏิบัติที่ดี</p> <p>๑) การทำนาปลอดสารพิษเพื่อลดต้นทุนการผลิต</p> <p>เป้าหมายของทำนาปลอดสารพิษ คือ เพื่อให้คนในชุมชนได้บริโภคข้าวที่ไร้สารเคมีปนเปื้อน และการสืบทอดวิธีการทำแบบดั้งเดิมให้กับลูกหลานทุกขั้นตอน ตั้งแต่การไถ การหว่าน การลงแขกดำนา เกี่ยวข้าว การสีข้าว การลดต้นทุน การเพิ่มมูลค่าให้แก่ข้าว และลดการทำลายสิ่งแวดล้อม ผลจากการปฏิบัติทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น จากเดิม ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มเป็น ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่</p> <p>นายอำ พรมโรสง แนะนำว่า การทำนาข้าวปลอดสารพิษนั้น ไม่ยุ่งยากและสามารถทำได้โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และการปรับปรุงบำรุงดินโดยการไถกลบตอซัง การใช้ปุ๋ยพืชสด ปอเทือง ปุ๋ยหมักจากวัสดุธรรมชาติ การปลูกข้าวปลอดสารพิษ มีดังนี้</p> <p>การทำนาโยน</p> <p>อุปกรณ์ :</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ถาดเพาะกล้า ๒) ดินละเอียด ๓) ตาข่ายพรางแสง ๔) เมล็ดพันธุ์ข้าว 	

วิธีทำ :

- ๑) วางลาดเพาะกล้าให้เรียบบร่อยโรยดินใส่ลาดพอประมาณ
- ๒) หยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวใส่หลุม ๆ ละ ๓-๔ เมล็ด แล้วโรยดินกลบให้เต็มหลุม
- ๓) คลุมด้วยตาข่ายพรางแสง รดน้ำวันละ ๒-๓ ครั้ง
ทิ้งไว้ประมาณ ๑๕-๒๐ วัน
- ๔) นำกล้าที่ได้มาโยนในนาที่ทำเทือกไว้แล้ว

การทำนาหว่านน้ำตม

ปลูกในอัตรา ๒๐ ก.ก./ไร่
นาน ๒ วัน ไถเทือกนำข้าวปลูก
ไปหว่านหว่านปุ๋ยหมักทุกเดือน
ในอัตรา ๑๐๐ ก.ก./ไร่ ฉีดพ่นปุ๋ย
อินทรีย์ในอัตราส่วน ๑ ลิตร/
น้ำ ๒๐๐ ลิตร

การทำนาหว่านแห้ง

เป็นการหว่านเมล็ดข้าวเพื่อคอยฝน เป็นการหว่านในสภาพดินแห้ง โดยหลังจากการไถแปรครั้งสุดท้ายแล้ว จึงหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวลงไป โดยไม่ต้องคราดกลบ เมื่อฝนตกเมล็ดพันธุ์ข้าวก็จะงอกขึ้นมาเป็นต้น ในการทำนาจะควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืชโดยชีววิธี วิธีกล และกระตุ้นการเจริญเติบโตของข้าว โดยใช้ปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพ และปุ๋ยหมักแห้ง ซึ่งได้จากการหมักเศษวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือน และไร่นา ดังนี้

- การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมโรคที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคราน้ำค้าง โรคเมล็ดด่าง โรคใบไหม้

- การใช้เชื้อราบีวเวเรีย เพื่อควบคุมแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนกอข้าว

- ปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพและปุ๋ยหมักแห้ง เพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตของข้าวในนา ได้จากการหมักเศษวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือน

การทำนาปลอดสารพิษ ช่วยลดต้นทุนการผลิต ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ได้ข้าวที่เม็ดนุ่มกลี้นหอม อร่อย และมีเงินเก็บออม

ผู้บันทึกองค์ความรู้

ชื่อ - สกุล นางกฤตติกา ขนิษฐทอง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ติดต่อได้ที่ ๐๓๘-๖๗๑๓๗๙